

Emegın Kurtuluğu

Emegın kurtuluğu insanlıgın kurtuluğudur!

ISSN 2822-6534

15 Günlük Devrimci Sınıf Gazetesi

16-31 Ağustos 2026

Sayı: 86

Fiyat: 20 TL

**Barışın yolu
halkların
ortak
mücadelesinden
geçer!**

Dünyanın dört bir yanında savaşların, işgallerin, çatışmaların ve zorbalığın büyüdüğü bir dönemden geçiyoruz. Ortadoğu'dan Ukrayna'ya, Gazze'den Afrika'nın farklı bölgelerine kadar milyonlarca insan savaşın yıkımıyla karşı karşıya. Kentler bombalanıyor, insanlar evlerinden sürülüyor, çocuklar ldrlyor. Savaşların bedelini ise egemenler değil, emekçiler, yoksullar ve ezilen halklar ödüyor.

Türkiye'de de ekonomik ve sosyal kriz derinleşirken iktidar savaş ve güvenlik politikalarını güçlendiriyor, silah sanayisine ayrılan kaynaklar artırılıyor. Bir yanda milyonlarca emekçi geçim derdiyle boğuşurken, diğer yanda savaş hazırlıkları için milyarlar harcanıyor. İşsizliğin, yoksulluğın, güvencesiz çalışmanın ve hayat pahalılığının büyüdüğü böyle bir ülkede iktidar temsilcileri ise bize toplumsal barıştan, milli birlik ve beraberlikten, dış tehlikelere karşı i cepheyi güçlendirmekten bahsediyor.

Oysa aynı iktidar, aynı dönemde bir savaş ve yıkım rgt olan NATO zirvesine ev sahipliği yapıyor,

hemen ardından, özel bir tercihle adı "Mekke Anlaşması" olarak konulan bir protokol imzalayarak Ortadoğu'daki çatışmalarda daha aktif bir rol oynama isteğini gösteriyor.

Milyonlarca işçi ve emekçiyi açlık ve yoksulluğa mahkûm eden ekonomik politikaları ise aynı şiddetle sürdürüyor. Bir yandan büyüyen ekonomiden ve artan milli gelirden söz edilirken, milyonlarca emekçinin açlık ve yoksulluk sınırının altında yaşadığı gerçeği ortada duruyor.

Mecliste barış ve demokrasi nutukları atılırken hakkını arayan maden işçileri Ankara'nın göbeğinde işkence görüyor, gözaltına alınıyor.

Kendisine yönelik her eleştiriyi baskıyla bastırmaya, her sabah yeni bir gözaltı operasyonuyla korku yaratmaya ve toplumu sindirmeye çalışan, toplumsal meşruiyetini kaybederek baskı ve zorbalıkla ayakta durmaya çalışan aynı iktidar, "terör sorunu" adını verdiği Kürt sorununun çözüleceğini, bunun tüm topluma refah ve huzur getireceğini ve ülkenin ekonomik büyümesinin

nn açacağını söylüyor. Kürt adının bile geçmediği, hiçbir demokratik öz taşımayan bir yasa taslağının Meclisten geçmesini ise ülke tarihinin dönüm noktası ilan ediyor. Türk ve Kürt emekçilerini, büyük bir ikiyüzlülükle, kendisinin hizmette kusur etmediği emperyalist glerin oyunlarına karşı mücadeleye, sözde milli ve ortak çıkarlar etrafında buluşmaya çağırıyor.

Öncelikle, hangi milliyete sahip olursa olsun, her işçi ve emekçi bilmelidir ki kapitalist düzende toplumun bütününü kapsayan ortak bir çıkar yoktur. Bir tarafta zenginlik ve sefahat içinde yaşayanlar, öte yanda açlık ve yoksulluğa mahkûm edilmiş milyonlar vardır. Bu toplumun temel gerçeği, ezenlerle ezilenlerin, smrenlerle sömürülenlerin ortak çıkarının olamayacağıdır.

Bir ülkede işçiler ve emekçiler smrlyorsa, milyonlarca insan yoksulluk içinde yaşarken bir avuç sermayedar servetine servet katıyorsa, ezilen halkların hakları güvence altına alınmıyor ve tanınmıyorsa, kadınlar şiddet ve eşitsizlikle, gençler ise geleceksizlikle karşı karşıyaysa,

böyle bir toplumda barış söylemi egemenlerin çıkarlarını örten bir perdeden öte bir anlam taşımaz. Elbette işçilerin, emekçilerin ve ezilen halkların barışa, refaha ve özgürlüğe ihtiyaı vardır. Ancak bunların yolunun emperyalist hesapların yön verdiği saray projelerinden ve baştan sona aldatma üzerine kurulu sözde süreçlerden geçmeyeceği açıktır.

Bugün ihtiyaımız olan, Türk ve Kürt emekçilerin ortak ve birleşik mücadelesidir. Bu mücadelenin örgütlenmesinin birinci koşulu, hakları yok sayılan Kürt halkının eşitlik ve özgürlük talebini tanımak ve her türden milliyetçi ve şovenist düşünceye karşı tutum almaksa, bir diğer koşulu da yalnızca işçi sınıfı ve emekçiler için değil, tüm bölge halkları için daha büyük yıkımlar anlamına gelecek emperyalizm ve saray rejiminin plan ve projelerine karşı durmaktır.

Baskı ve sömürünün olmadığı, insanların kimliklerinden dolayı ayrımcılığa uğramadığı, kendi geleceğini özgürlük ve eşitlik temelinde inşa edebildiği bir düzen ancak emekçilerin ortak mücadelesiyle kurulabilir.

Ormanlar yanıyor, sermaye yağmalıyor!

Hava sıcaklıkları artıyor. Artan sıcaklıklar orman yangınlarını tetikliyor. Yangınlar doğayı, canlıları ve insanı tehdit ediyor. Nitekim, yangınlarda binlerce hektar orman yandı, yanıyor. Yeşil alanlar yok oluyor. Binlerce hayvan yanarak can veriyor. İnsanlar ölüyor. Çevresel felaket büyüyor.

AKP iktidarı ormanları korumak için hiçbir şey yapmıyor. Orman yangınları için önlem almıyor. Yangınları önlemek için kaynak ayırmıyor. Bunu gereksiz masraf sayıyor. Ormanlar yanıyor. AKP iktidarı, ağaç dikmek yerine orman vasfını yitirme yalanlarıyla orman alanlarını satıyor, yapılaşmaya açıyor. Böylece sermaye sınıfına yeni rant alanları yaratıyor.

Yaşanan orman yangınları ile yanan, kül olan emekçilerin geleceğidir.

AKP iktidarı emekçilerin geleceğini umursamıyor.

Elbette önleyici tedbirler alınırsa orman yangınları azalır. Zamanında müdahale edilirse, gerekli araç ve teçhizat sağlanırsa çıkan yangınlar hızla söndürülür. Yeter ki ormanları, doğayı korumak için kaynak ayrılsın. AKP iktidarı “kaynak yok” yalanına sarılıyor.

Bin odalı sarayı yaptırmak için kaynak var. Özel lüks harcamalar için kaynak var. Ama yangınları önlemek ve söndürmek için gerekli araç ve teçhizat, helikopter için kaynak yok! AKP iktidarının sömürücü, rantçı, kapitalist zihniyeti nedeniyle evlerini, ormanları korumak isteyen emekçi köylüler ölümle burun buruna yaşıyor.

AKP iktidarı yıllarında orman yangınları çığ gibi büyüdü. 2002-2024 yılları arasında 365 bin 359 hektar alan orman yangınlarında kül oldu. 2010-2019 yılları arasında her yıl ortalama 7 bin hektar yanarken 2024 yılında 23 bin hektara çıktı. Cumhuriyet tarihinin en büyük orman yangını olan Manavgat orman yangınında 139 bin 503 hektar orman yandı.

AKP iktidarı, doğayı pazara çıkarıyor. Metalaştırıyor.

Satarak mahvediyor. Ormanları, kıyıları, zeytinlikleri sermayeye peşkeş çekiyor. Oysa ormanlar kamusal mülktür, bu nedenle asla pazarlanmamalıdır.

Orman yangınlarının temel nedenlerinden biri de enerji ve altyapı hizmetlerinin özelleştirilmesidir. Yangınların engellenmesi için elektrik yapı, denetimi toplumsal yarar gözetilerek yeniden yapılandırılmalıdır. Yangınla mücadele için tüm doğal alanlar koruma altına alınmalıdır.

Yangınlar esas olarak doğal afet değil; çünkü yangınların çok az kısmı doğanın işleyişinden kaynaklanıyor. Yangınları felakete çeviren, adına kapitalizm denen sömürü düzeni ve doğayı yağmaya odaklanmış AKP-MHP iktidarının politikalarıdır. Buna “dur” diyecek olanlar işçiler ve emekçilerdir.

Ormana ve içindeki canlılara sahip çıkmak, insana sahip çıkmaktır. Doğa yoksa insan da yoktur; altımızdaki toprağın çekilmesine izin vermeyelim! Ormanlara, doğaya sahip çıkalım! Yanan ormanların, mahvedilen doğanın faili kapitalizme ve onun sadık hizmetkârı iktidara karşı mücadeleyi büyütelim!

Emeğin Kurtuluşu
insanlığın kurtuluşudur!

emeginkurtulusu.net

emeginkurtulus

0 506 597 1917

Adres:

Yukarı Mah. Yankı Sok.
Bayram Apt. No:9/2
KARTAL / İSTANBUL

e-mail:

kurtulusuemegin@gmail.com

Emeğin Kurtuluşu Sayı: 0086 *
Fiyatı: 20 ₺ * 16-31 Ağustos 2026 *
Sahibi ve S. Yazı İşleri Md.: Kardelen Yoğungan *
Yayın Türü: Siyasi - Türkçe - haftalık - yaygın süreli *
EMEĞİN KURTULUŞU Basım Yayın Ltd. Şti. *
Yukan Mah. Yankı Sok. Bayram Apt. No:9/2
Kartal / İstanbul
Tel: 0 (506) 597 1917 *
Baskı: Arslan Güneşdoğu Gazetecilik Matbaacılık ve
Kağıtçılık A.Ş. * Osmangazi Mah. 3143. Sok. No: 6/2
Esenyurt / İstanbul * Tel: 0 535 977 07 92

“Aşırı sıcaklarda çalışma standartları yasal güvenceye alınsın!”

Hava sıcaklıkları hızla yükselirken Birleşik Metal-İş Sendikası ve TTB konuya ilişkin düzenlediği basın toplantısında sıcakta çalışma standartlarının iyileştirilmesi ve yasal güvenceye alınması çağrısında bulundu. Açıklamada dünyada her yıl 19 bin işçinin aşırı sıcaklar nedeniyle yaşamını yitirdiğine dikkat çekilerek azami

ısı sınırlarının belirlenmesi, hak kayıpsız çalışmaktan kaçınma hakkı ve iş yerlerinde zorunlu havalandırma sistemlerini içeren 10 maddelik acil talep listesi Çalışma Bakanlığı'na sunuldu. Kamuoyuna sunulup, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına iletilen temel talepler şu şekilde sıralandı:

- Bilimsel maruziyet sınırları: Uluslararası göstergeler esas alınarak yasal azami ısı sınırları belirlenmelidir.
- İşin durdurulması: Kritik ısı sınırları aşıldığında çalışmalar derhal durdurulmalıdır.
- Hak kayıpsız çalışmaktan kaçınma hakkı: İşçilerin risk anında çalışmaktan kaçınma hakkı ücret kaybı olmadan güvenceye alınmalıdır.
- Serinleme alanları, ücretsiz sıvı desteği ve zorunlu havalandırma ve iklimlendirme altyapısı zorunlu kılınarak denetlenmelidir.
- En sıcak saatlerde dış saha çalışmaları sınırlandırılmalı, mola süreleri artırılmalıdır.
- Mevzuat ve denetim süreçlerine

sendikalar, meslek odaları ve bilim insanları dahil edilmelidir.

- Hamileler, kronik hastalar, ileri yaştakiler, açık alan çalışanları, göçmen ve mevsimlik işçilerin durumları risk analizlerinde özel olarak ele alınmalıdır.
- Aşırı sıcaklar için önceden iş yerine özgü acil durum protokolleri oluşturulmalıdır.
- Isı stresine bağlı sağlık sorunları ve iş kazaları düzenli kayıt altına alınmalı ve kamuoyuyla paylaşılmalıdır.
- Yüksek ısıya maruz kalan çalışanlara en geç 6 ayda bir detaylı sağlık taraması ve revir destekleri sağlanmalıdır.

“Büyüyen” ekonomi, derinleşen yoksulluk... Rakamlar kimin zenginliğini anlatıyor?

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Türkiye ekonomisinin 1,6 trilyon dolarlık büyüklüğe ulaştığını, kişi başına düşen milli gelirin ise 18.040 dolara yükselerek Türkiye’nin “yüksek gelirli ülkeler grubuna dahil olduğunu” gururla ilan etti. 2002’de 3.616 dolar olan kişi başına gelirin bugün kâğıt üzerinde 5 katına çıkmış olması, iktidar cephesinde büyük bir “başarı hikâyesi” olarak sunuluyor.

Ancak resmi verilerin arkasındaki acı gerçek şudur: Ekonomi gerçekte sanayi ve tarım üretimindeki artışla değil, temelde tırmanan enflasyon üzerinden yapılan hesaplamalar ve dolar kurunun baskılanması, hatta kredi kartlarıyla yapılan tüketim harcamaları ve borçlanmalar gibi etkenlerle büyümüş görünüyor. Böyle bir “büyüme” halkın alım gücünü düşürürken, bir avuç sermayedar zenginliğine zenginlik katmayı sürdürüyor.

Dolar bazlı illüzyon ve gerçek alım gücü

Gerek asgari ücretin gerekse ortalama gelirlerin dolar bazında yükselmiş görünmesi, kâğıt üzerindeki bir illüzyondan ibarettir.

Asgari ücret TL bazında 2002 yılından bugüne rakamsal olarak 150 kat artmış, dolar bazında ise 120 dolarlardan 600 dolar bandına yaklaşmış görünüyor. Ancak alım gücü altın, konut ve gıda enflasyonu üzerinden hesaplandığında, emekçinin reel geliri yarı yarıya düşmüş durumdadır.

Kişi başına düşen milli gelirdeki dolar bazlı artışın önemli bir kısmı, enflasyona kıyasla baskılanan döviz kurundan kaynaklanmaktadır. Vatandaşın fiilen yaşadığı hayat pahalılığı ve barınma krizi yok sayılmakta, masal gibi gösterilen 18 bin dolar ortalama bir işçinin ya da memurun hanesine uğramamaktadır.

Gelir dağılımındaki uçurum: Yüzde 48’e karşı yüzde 6,4

“Milli gelir arttı” söyleminin maskeleyiği en büyük olgu ise, servet ve gelirin ne şekilde bölüşüldüğüdür. TÜİK’in resmi

“Gelir ve Yaşam Koşulları” verileri dahi bu derin eşitsizliği gizleyememektedir. En zengin yüzde 20’lik kesim toplam gelirin yüzde 48’ini alırken, en yoksul yüzde 20’lik kesim ise yüzde 6,4’ünü alıyor. Aradaki gelir farkı tam 7,5 kattır. En üstteki yüzde 10’luk dilim ile en alttaki yüzde 10’luk dilim karşılaştırıldığında ise bu uçurum 12,9 kata kadar çıkmaktadır.

Bu tablo, Şimşek’in işaret ettiği zenginliğin kime ait olduğunu açıkça gösteriyor. Büyüme; emeğiyle geçinen geniş halk kitlelerinin yoksullaşması, ücretlerin milli gelirden aldığı payın gerilemesi ve servetin bir avuç burjuvanın elinde toplanması ile gerçekleşmektedir.

“Şimşek Programı” ve işçi sınıfının sırtındaki yük

Mehmet Şimşek’in uyguladığı “ekonomi programı”, enflasyonu düşürme ve rasyonelleşme adı altında faturayı sürekli çalışanlara kesmektedir.

Asgari ücrete yılda tek zam dayatması ve eriyen maaşlar, vergi yükünün kaynağında kesilen vergiler ve KDV/ÖTV gibi dolaylı vergilerle işçi ve emekçinin omuzlarına bindirilmesi ile bu yük bizlerin sırtındadır. Sermayeye ise vergi afları, teşvikler ve tüm kaynakların sınırsız bir şekilde açılmasını sunan bu program yarattığımız zenginliğin ve emeğimizin çalınması programıdır.

Türkiye’de bir “zenginleşme” vardır, ancak bu zenginleşme toplumsal bir refah artışı değil, sermayeye aktarılan kaynağın ve gelir adaletsizliğinin derinleşmesidir. Kişi başı 18 bin dolarlık milli gelir masalının, geçim sıkıntısı çeken milyonlarca işçi, emekçi, genç ve emekli için hiçbir karşılığı yoktur.

Sarayın çözüm oyunu ve sınıfın tutumu

“Milli Dayanışma ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesi” adı altında Meclis’e sunulan yasa teklifi Meclis’ten geçti. Beklendiği gibi yüksek bir oy oranıyla kabul edilen yasaya ilişkin farklı kesimler farklı değerlendirmelerde bulunsun da yasanın kendisinin ve çağrıştırdıklarının toplumun önemli bir kesiminde ciddi bir tepkiye yol açtığı bir gerçektir.

Bu tepkinin ortaya çıkmasında, yıllar boyunca toplumun üzerine boca edilen, egemen sınıflar ile onların hizmetindeki iktidarlar tarafından tepe tepe kullanılan Kürt halkının meşru haklarına düşmanlığın önemli bir rol oynadığı elbette yadsınamaz. Yıllar boyunca inkâr edilen, daha sonra temel demokratik içeriğinden soyutlanarak bireysel ve kültürel bazı haklara indirgenen Kürt sorunu, sermaye açısından işçi sınıfı ve emekçileri kendi çıkarları doğrultusunda saflaştırmanın önemli başlıklarından biri olmuştur.

Toplumun üzerine zerk edilen azgın şovenizm ve süregiden silahlı mücadelenin sonuçları, işçi sınıfı ve emekçilerin bilincini çoğu zaman dumura uğratmış, eşit haklar temelinde çözülebilecek bir sorun, halklar arasında milliyetçi düşmanlık tohumlarının ekildiği aşılması güç bir duvara dönüştürülmüştür. Dolayısıyla Kürt sorununa ve çözümüne dair zerrece söz etmeyen yasa tasarısının birçok emekçide yarattığı çağrışım, “eli kanlı teröristlerin” bir kısmının affından başka bir şey değildir.

Ancak geniş işçi-emekçi kesimlerinde oluşan tepkinin bir başka yönü daha vardır. Bu yön, tüm ülkeyi baskı ve zorbalık cenderesine sokan, düzen muhalefetine dahi nefes aldırmayan, en sıradan hak arama eyleminin karşısına polis ve yargı zoruyla çıkan iktidarın sürece ilişkin niyet ve hesaplarıyla ilgilidir. Saray iktidarının, Ortadoğu’da ortaya çıkan yeni savaş düzeninin açığa çıkardığı “imkânları” değerlendirmek, emperyalizmin Türkiye’ye biçtiği yeni rollere hazırlanmak ve bunlardan da önemlisi, içeride muhalefet güçlerini parçalayarak etkisizleştirmek, böylece kendi iktidarını sağlamlaştırmak istediği artık kimse için sır değildir.

Dolayısıyla saray rejiminin bu sorunu çözmek için değil, kendi iktidarını güvence altına almak için attığı bu adım, toplumun farklı kesimleri tarafından haklı olarak, kurulmaya çalışılan baskı ve zorbalık rejiminin yeni bir hamlesi olarak görülmektedir. Başta Yeni Parti olmak üzere düzen muhalefetine sürece verdiği destek de bu nedenle sert tepkilere konu olmaktadır.

Gerek yasanın gerekse sürecin bir kez daha toplumdaki gizli, kapalı kapılar ardında ilerliyor olması; ne konuşulduğunun, hangi pazarlıkların yapıldığının ve ilerisi için ne planlandığının halktan saklanması da yasaya yönelik tepkinin diğer önemli nedenlerinden biridir.

Kürt sorununun çözümünün her şeyden ve herkesten önce işçi sınıfı ve emekçilerin sorunu olduğu, bunun yolunun ise Kürt halkının eşitlik ve özgürlük taleplerinin işçi sınıfı ve emekçiler tarafından sahiplenilmesinden geçtiği bu sayfalarda defalarca dile getirilmiş bir düşüncedir. Ancak Meclis’ten geçen çerçeve yasanın bir kez daha gösterdiği gibi, saray rejiminin amacı sorunu çözmek değildir. Tüm toplumu baskı ve zorbalıkla sindirmeye çalışan, en temel demokratik hak ve özgürlükleri dahi budamayı hedefleyen bir iktidarın, Kürt sorunu gibi tarihsel ve kapsamlı bir sorunu çözmek için adım atacağını düşünmek, ölüden gözyaşı beklemekten farksızdır.

Dolayısıyla hangi milliyetten olursa olsun, işçi sınıfı ve emekçilerin bu süreçten bekleyebileceği bir şey yoktur. Bu konuda kurulacak her türlü hayal, kendi iktidarını güvence altına almak için her türlü riski göze almaya hazır olan saray rejimine can suyu olmaktan başka bir işe yaramayacaktır. Böyle bir tutum, yalnızca halklar arasında bugüne kadar örülen duvarları daha da kalınlaştırmakla kalmayacak, yeni ve daha büyük yıkımların da önünü açacaktır.

İşçi sınıfı ve emekçilerin yapması gereken, sarayın aldatmacalarından medet ummak değil, saray rejimine, onun hamisi emperyalizme ve sermaye sınıfına karşı “İşçilerin birliği, hakların kardeşliği” şiarıyla mücadeleyi büyütme ve sürdürme.

Geçtiğimiz günlerde TBMM’de yasalaşan Çocuk Koruma Kanunu üzerine Avukat Nazlı İzel Yıldırım ile konuştuk...

“Önce çocukları yoksulluktan, sömürüden, şiddetten korumalıyız”

“Çocuk Koruma Kanunu Teklifi”, Meclis Genel Kurulu’nda kabul edilerek yasalaştı. “Suça sürüklenen çocuk” kavramı “adli süreçteki çocuk” olarak değiştirildi ve “fail” çocukların cezai yaptırımları ağırlaştırıldı. Yasayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

Çocukların suça sürüklenmesi, yalnızca bireysel bir irade ve ahlaki tercih meselesi değildir. Özellikle yoksulluk, eğitimin niteliksizleşmesi ve ticarileşmesi tüm bunlara bağlı olarak artan madde bağımlılığı, güvenli yaşam alanlarının yokluğu ve organize suç örgütlerinin çocukları kullanması gibi etkenler, çocuk suçluluğunu oluşturan başlıca etkenler olarak sayılabilir. Bu nedenle çocuk adalet sisteminin temel sorusu yalnızca “Çocuk hangi suçu işledi ve bunun cezası ne olmalı?” değil, “Bu çocuk neden bu noktaya geldi, hangi hakları ihlal edildi, hangi koruyucu mekanizmalar çalışmadı ve çocuğun yeniden suça sürüklenmesini nasıl önleyebiliriz?” sorusudur.

Aslında “Suça sürüklenen çocuk” kavramının önemli bir hukuki-sosyal işlevi de var. Çocuğun suç

davranışının ortaya çıkmasında yalnızca çocuğun iradesine değil, onu suça iten/sürükleyen sosyal, ekonomik, ailevi ve çevresel koşullara da bakılması gerektiğini hatırlatıyor.

Özellikle yoksul mahallelerde derinleşen ekonomik kriz, eğitimden kopuş ve sosyal güvencesizlik; çocukları suç örgütleri ve çeteler için açık birer “insan kaynağı” haline getirmektedir.

Sonuç olarak çocuk ceza adalet sistemini yetişkin rejimine yaklaştırarak çocukları daha ağır cezalarla kapalı cezaevlerine göndermek, toplumda kısa vadeli bir “adalet sağlandı” algısı oluştursa da orta ve uzun vadede suç oranlarını düşürmeyecek; aksine suça batan çocuk sayısını ve çetelerin etki alanını artırma riski taşıyacaktır. Yapılması gereken suçtan koruyamadığımız çocuğu cezalandırmak değil; çocuğu suça sürükleyen şartları ortadan kaldırmaktır.

Yeni yasada geçen haliyle “adli süreçteki çocuklar”ın sayıları gün geçtikçe artıyor. Sayıca artış konusunda ne söylemek

isterdiniz?

Suça sürüklenen çocuk sayısının niceliksel artışı bir “neden” değil, derinleşen sosyo-ekonomik dinamiklerin ürettiği doğrudan bir “sonuç”dur.

Bugün Türkiye’de çocuklar daha fazla sayıda adli ve güvenlik sürecine temas ediyorsa bu doğrudan çocukların “suçlu” olmasının artması demek değildir. Çünkü iki şey aynı anda gerçekleşmektedir. Bir tarafta suça sürüklenme nedeniyle adli sisteme giren çocuklar artmakta diğer tarafta mağdur çocukların sayısı da artmaktadır.

Bu gerçek göz ardı edilerek yalnızca “suça sürüklenen çocuk sayısı arttı” cümlesine bakılarak çocuklar toplum için bir tehdit olarak görülmeye başlanıyor.

Çocuk, kendi hayat koşullarından tamamen bağımsız bir birey olarak ele alınmaz. Çocuğun davranışını belirleyen sosyal ilişkiler de hukukun konusudur.

Örneğin bir mahallede çocukların ücretsiz eğitim ve kültür merkezleri

gibi sosyal gelişim olanakları bulunmuyorsa, çocuk hayatta kalmak için MESEM’lerde çalışmaya mecbur bırakılıyorsa yani aslında çocuğa suçtan başka bir hayat seçeneği sunulmuyorsa suç örgütlerinin çocuklara para, statü ve aidiyet sunması şaşırtıcı değildir.

Sayılardaki artış, çocukların “daha suça meyilli” hale geldiğini değil; çocukları koruyan toplumsal ve ekonomik yapının çöktüğünü göstermektedir.

“Fail” çocukların sayısını azaltmak ve “mağdur” çocukları korumak için ne yapmak gerekir? Nasıl politikalar izlemek gerekir?

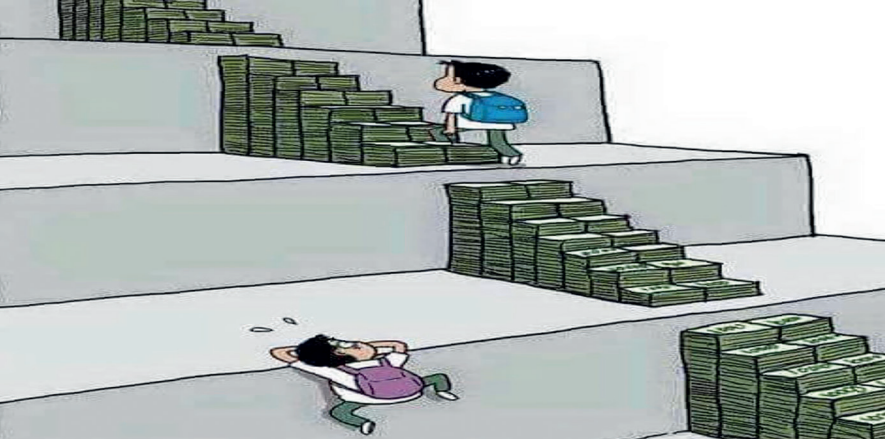
Çocuk ceza adalet sisteminde “fail” ve “mağdur” ayrımı çoğu zaman yapaydır; zira suça sürüklenen çocukların ezici bir çoğunluğu, öncesinde ihmal, istismar ve yoksulluk nedeniyle sistemin mağduru olmuş çocuklardır.

Bu nedenle çocukların suç işlemesini ve suç mağduru olmasını birbirinden tamamen bağımsız iki mesele olarak görmek, çocuk adaletinin toplumsal boyutunu gözden kaçırmak olur.

Çocuğu suça karşı korumak istiyorsak, önce çocuğu yoksulluktan, sömürüden, şiddetten, eğitimsizlikten, dışlanmadan ve suç ekonomisinin insafına bırakılmış bir hayattan korumalıyız.

Çocuk adalet sistemi; “suç işledikten sonra cezalandıran” değil, “suç işlenmesini doğuran koşulları ortadan kaldıran” bir anlayışa kavuşturulmalıdır.

Eğitimde çöküş sürüyor!

8. sınıf öğrencilerinin girdiği Liselere Geçiş Sistemi (LGS) sonuçları, eğitimdeki çürümeyi bir kez daha gözler önüne serdi. MEB'in sınavın ardından yayımladığı ve sonuçları "yüksek başarı" olarak sunduğu rapor, aslında saklamaya çalışılan bir gerçeği, eğitimdeki dibe çöküşü ortaya koydu.

Eğitim sadece niteliksizleşmiyor, aynı zamanda sınıfsal ayrımlar da derinleşiyor. Parası olan öğrencilerin özel ders ve kurslarla başarıya ulaşma şansı artarken, bu olanaklara erişemeyen yüz binlerce işçi ve emekçi çocuğu ise geride bırakılıyor.

100 ile 500 puan arasında sıralama yöntemiyle yapılan değerlendirmede, 300 puanın üzerinde, yani soruların en az yarısını doğru yanıtlayan öğrencilerin oranı yüzde 38'de kaldı. Yani sınava giren öğrencilerin yüzde 62'si soruların yarısını dahi yanıtlayamadı. Soruların dörtte üçünü yapabilen öğrencilerin oranı ise yalnızca yüzde 13 oldu.

Daha da çarpıcı olan ise okul başarı puanı 90'ın üzerinde olan on binlerce öğrencinin LGS'de başarı kriterlerini karşılayamamasıydı.

Sonuçlar eğitimdeki uçurumun giderek derinleştiğini gösteriyor. Özel okullardaki soruları doğru yanıtlama oranı, devlet okullarının neredeyse iki katına ulaştı. Bu durum öğrencilerin başarısızlığını değil, sermaye düzeninin dayattığı niteliksiz, elemeci ve paralı eğitim sisteminin sonuçlarını gösteriyor. Eğitim hakkının sınıfsal ayrıcalığa dönüştürüldüğü bu düzende, parası olan daha nitelikli eğitime ulaşırken milyonlarca öğrenci eşitsizliğin ve başarısızlığın içine itiliyor.

Bir garabette yerleştirmeler

üzerinde yaşandı. Anadolu ve fen liselerinin kontenjanları düşürülürken, imam hatip ve meslek liselerinin kontenjanları artırıldı.

Sermaye düzeninin ihtiyaçlarına göre şekillenen eğitim sistemi, her iktidar döneminde onlarca değişikliğe uğradı. AKP iktidarıyla geçen yıllarda da bu durum değişmedi.

"Dindar ve kindar nesil" yaratma hedefini saklamayanlar, nispeten belli bir niteliğe sahip olan okulların bir kısmını kapatırken imam hatip okullarına ayrılan ödenekleri artırdı ve bu okulları çeşitli teşviklerle destekledi. "Mesleki eğitim memleket meselesi" denilerek, açgözlü sermayedarların ihtiyaçları doğrultusunda mesleki eğitim, sermayenin ucuz ve nitelikli iş gücü ihtiyacına dayalı bir çerçeveye oturtuldu.

Diğer yandan, parası olanın daha nitelikli bir eğitim almasının önü açılarak özel okullara çeşitli teşvikler sağlandı. Böylece eğitim hakkı giderek kamusal bir hak olmaktan çıkarılıp parası olanın satın alabildiği bir ayrıcalığa dönüştürüldü.

Eğitimdeki bu gerici dönüşümün sonucu, işçi ve emekçi çocuklarının asgari bir eğitim düzeyinden bile mahrum kalmasıdır. Son LGS sınav sonuçlarının bir kez daha gösterdiği gerçek budur.

İşçi sınıfı ve emekçiler, eğitimi bir hak olmaktan çıkararak sınıfsal eşitsizliği derinleştiren bir araca dönüştüren bu sisteme karşı çıkmalı, elemeci yöntemin aksine bilimi öğretmek, sorgulayan ve geliştiren bir eğitim için eşit, parasız ve bilimsel eğitim talepleriyle sermayenin ve iktidarın politikalarına karşı mücadele etmelidir.

Gerici ittifaklar halklara çözüm getiremez!

Geçtiğimiz günlerde Türkiye, Pakistan ve Suudi Arabistan arasında "Mekke Anlaşması" olarak adlandırılan üçlü bir protokol imzalandı.

Anlaşmanın ayrıntıları henüz açıklığa kavuşmuş değil. Ancak öne çıkan başlık, " taraflardan birisine yapılacak bir saldırının diğerlerine yapılmış sayılacağı" maddesi oldu. Genişleyebileceği söylenen bu üçlü ittifakın amacı ise "bölgede süren istikrarsızlık karşısında caydırıcılık sağlamak, bölge güvenliğini güçlendirmek ve savunma sanayinde iş birliği yapmak" vb. sözlerle cilalanıp sunulmaya çalışıldı.

Yandaş basının kalemşörleri tarafından anlaşma, "güçlü Türkiye", "denklem değiştiren adımlar", "ümminin birleştirilmesi" gibi içi boş sözlerle pazarlanıyor. Sarayın sözde düşünce kuruluşları ise, uzun analizler yaparak atılan adımların ne kadar da "ülke çıkarına" olduğunu kanıtlama telaşında.

Oysa bu anlaşmayı emperyalist-kapitalist dünyanın içinden geçtiği krizden ve giderek tırmanan emperyalist hegemonya mücadelesinden bağımsız değerlendirmek mümkün değildir.

Emperyalist-kapitalist dünya çok yönlü bir kriz sarmalının içinden geçiyor. Emperyalist hegemonya mücadelesi, farklı coğrafyalarda tırmanan savaşlar ve saldırganlık olarak kendisini dışa vuruyor. Buna silahlanma yarışı ve ülke bütçelerinin giderek daha büyük bölümlerinin savaş hazırlıklarına ayrılması eşlik ediyor.

Ankara'da toplanan NATO Zirvesi ve alınan kararlar, emperyalist dünyanın savaşa nasıl hazırlandığını bir kez daha ortaya koydu. NATO'nun genişlemesi ve yeniden yapılandırılması, Rusya ve Çin'in stratejik rakip olarak tanımlanması, askeri harcamaların artırılması, zirvenin öne çıkan başlıklarıydı.

Başını ABD'nin çektiği Batı emperyalizminin vurucu gücü NATO'nun zirvesi sırasında İran'a yönelik yeni bir saldırı dalgası başlatıldı. Trump ve diğer devlet başkanları zirveden ayrılırken memnuniyetlerini dile getirirken, saray iktidarı da "başarılı zirvenin" hemen ardından imzalanan Mekke

Anlaşması'nı büyük bir gururla duyurdu.

Bütün bunlar tesadüf değildir.

ABD'nin himayesindeki bölge gericiliğinin önemli aktörlerinden Suudi Arabistan'ın, ABD ve NATO'ya bağımlı Türkiye'nin ve ABD ile çok yönlü bağımlılık ilişkileri bulunan Pakistan'ın aynı askeri çatı altında buluşması, emperyalizmin çıkarlarından ve süren hegemonya mücadelesinden bağımsız düşünülemez. Bu üç ülkenin kurduğu "yeni ittifak"ın emperyalist çıkarlarla kurduğu bağ, süslü sözlerle gizlenemez.

Elbette üç ülkenin burjuvazisi açısından anlaşmanın vaat ettiği ekonomik ilişkiler, yeni pazarlar, silah ticareti ve sermaye olanakları "iştaah açıcı"dır. Ancak meselenin özü açıktır: Emperyalist savaş ve saldırganlığın tırmandığı bir dönemde kurulan bu ittifak emperyalist güçlerin bölgeye dair projelerinin bir parçasıdır.

Böyle bir tabloda "istikrar", "caydırıcılık" ve "bölge barışı" vb. söylemler ise, bu askeri ittifakın gerçek siyasal ve askeri niteliğini gizleme çabasından başka bir şey değildir.

Gerici ittifaklar halklara güvenlik getirmez. Emperyalistlerin çizdiği sınırlar içinde kurulan askeri anlaşmalar sadece yıkım getirir. Emperyalist savaş hazırlıklarının parçası olan hiçbir düzenleme halkların çıkarına değildir. "Savunma" adı altında büyütülen bu ittifaklar, halkların güvenliğini sağlamak bir yana, emperyalizmin ve bölge gericiliğinin saldırganlığını büyütür.

İşçi sınıfının, emekçilerin, ezilen ve sömürülen halkların önünde emperyalist savaşa ve saldırganlığa karşı birleşmek ve mücadele etmek dışında bir yol yoktur. Emperyalistlerin ve işbirlikçilerinin savaş hazırlıklarına, askeri ittifaklarına ve gerici anlaşmalarına karşı durmak temel bir görevdir.

Yeni savaş hazırlıklarına, askeri ittifaklara, dünyayı yıkıma sürükleyen emperyalist hegemonya mücadelesine ve işbirlikçi ülkelerin gerici-kirli anlaşmalarına karşı "işçilerin birliği, halkların kardeşliği" mücadelesi güçlendirilmelidir.

Pannelsan işçileri direnişte

Ankara Polatlı OSB’de kurulu Pannelsan’da işçiler Birleşik Metal-İş Sendikası’na üye olmuş, TİS yetkisini almıştı. Sendikayı tanımayan Pannelsan kapitalisti yetkiye itiraz ederek işçileri baskı ve tehditlerle istifaya zorladı, iki işçiyi de işten çıkardı. Atılan işçiler, işe iade talebi ve sendikal örgütlülük hakları için sendika ile birlikte 3 Ağustos günü direnişe başladı. Sendikal örgütlülüğe tahammülsüzlük gösteren Pannelsan kapitalisti direnen işçilerin

üzerinde baskı ve tacizlerini artırdı. Direnişlerinin 4. gününde fabrika önünde direnişçilerin olduğu alanın üzerine tır sürüldü.

İşçiler taleplerini elde edene kadar direneceklerini ifade ederken, direnişle dayanışma ziyaretleri de devam ediyor. Direnişin 3. gününde Emeğin Kurtuluşu ve Sincan İşçi Birliği de Pannelsan işçilerini ziyaret etti. Yapılan sohbetin ardından Pannelsan işçilerinin onurlu mücadelesinde yan yana, omuz omuza olduğu vurgulandı.

Ağaç A.Ş. işçileri açlık grevine başladı

İBB’de çalışırken güvenlik bahanesi ile haksız ve hukuksuz bir şekilde işten atılan Ağaç A.Ş. işçileri, direnişlerinin 104. günü olan 11 Ağustos’ta yapılan basın açıklaması ile açlık grevine başladıklarını duyurdu.

İlerici-devrimci kurumların yanı sıra bir dizi sendika da eyleme katılım göstererek destek verdi. Desteğe gelen çeşitli sendika ve ilerici kurumlar yaptıkları konuşmalarda Ağaç AŞ işçilerinin mücadelesinin haklı ve meşru olduğunu vurguladı.

Ağaç A.Ş. işçileri ise yaptıkları açıklamada “İşimize geri dönünceye ve uğradığımız haksızlık giderilinceye kadar açlık grevimiz ve kendi inisiyatifimizle gerçekleştireceğimiz eylemlerimiz devam edecektir. Bu mücadele yalnızca birkaç işçinin mücadelesi değildir. Bu mücadele emeğin, adaletin ve hukukun mücadelesidir.” dedi.

Ağaç A.Ş işçileri tüm emek dostlarını Saraçhane Parkı’nda sürdürdükleri direnişle dayanışmaya çağırıyor.

Sınıf hareketinden kısa kısa...

Nakliyat-İş üyesi Tuvtürk ve Hödlmayr Lojistik işçilerinin grevleri; Bursagaz, Mersin Limanı Özgüneş Taşımacılık, Van Büyükşehir Belediyesi işçilerinin direnişleri sürüyor.

Sendikalaştıkları için işten atılan Birleşik Metal-İş üyesi Çorlu BBKA Storex işçileri 20 Temmuz’da, Ankara Pannelsan işçileri ise 3 Ağustos’ta direnişe başladı.

TEKSİF üyesi TKIS Blinds işçileri TİS sürecinde kapitalistin ikramiye ve zam taleplerini reddetmesi üzerine arabulucuya taşınan sürece dair 13 Ağustos günü eylem yaptı.

Birleşik Metal-İş’e üye EPTA işçileri TİS görüşmelerinde anlaşma sağlanamaması üzerine fabrika içerisinde yürüyüş yapmaya devam ediyor.

Pendik’te bulunan Ursa Tersanesi’nde işten çıkarılan Limter-İş üyesi 8 işçinin, işe geri dönme talebiyle 3 Ağustos günü direnişe başlamalarının ardından talepleri kabul edildi.

Afyon’da 3 Ağustos günü Tüm Otel ve Turizm İşçileri Sendikası üyeleri düzenledikleri basın açıklamasında, KYK yurtlarında üyelerine yönelik mobbing, baskı ve sürgünlerin durdurulmasını istedi.

Öz Gıda-İş Sendikası’na üye Trabzon-Of Çaysan işçileri 6 Ağustos günü greve çıktı.

KESK üyeleri, yüzde 35 ek zam talebiyle başlattığı kampanya kapsamında topladığı 20 bin imzayı 3 Ağustos günü düzenledikleri basın açıklamasının ardından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na verdi.

Kocaeli’de bulunan Global Tekstil işçileri, 2 Ağustos günü dört aydır maaş alamadıklarını ve fabrikanın kendilerine haber verilmeden boşaltıldığını belirterek iş yeri önünde eylem yaptı.

Antakya’da bulunan Emlak Konut bünyesinde Söğüt ana firmasına bağlı Promit taşeron şirketinde çalışan Yapı Yol-İş üyesi inşaat işçileri gasp edilen ücretleri için 2 Ağustos günü şantiye önünde ve çatıda eylem yaptı.

Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası üyesi eğitim emekçileri iki aydır ödenmeyen ücretleri için 12 Ağustos günü İTA Okulları önünde basın açıklaması gerçekleştirdi.

Manisa Alaşehir’de bulunan Bencup Kelepir Gıda’da işten çıkarılan işçiler 10 Ağustos günü fabrika önünde eyleme başladı.

Maden işçileri bir kez daha Ankara'da

Sömürü, yağma ve talan ile zenginleşen SSS Yıldızlar Holding kapitalisti, işçilerin ücret ve sosyal haklarının üstüne çıkmaya devam ediyor. İşçilere söz verilen ödemeler bile yapılmıyor. Çünkü biliyor ki, sırtını dayadığı sermaye devleti, işçiler haklarını talep ettiğinde, engellerle, gözaltılarla hatta “adrese teslim” eylem yasaklarıyla işçilerin karşısında dikilecek.

Tüm baskı, yasak ve engellere rağmen maden işçileri gasp edilen hakları için direnmeye devam ediyor.

Aylardır ödenmeyen ücret, fazla mesai, tazminat ve sosyal hak ödemeleri için verilen sözlerin ikinci kez tutulmamasının ardından Ankara'ya gelen T. Maden-İş üyesi Doruk Madencilik işçileri Ulus Meydanı'ndaki eylemlerini 5 Ocak'ta Çankaya Belediyesi önüne taşıdı. İşçiler 10 Ağustos günü ise Türkiye Maden-İş Sendikası'nın konukevinin bahçesinde açlık grevine başladı.

Bağımsız Maden-İş Sendikası üyesi Elazığ Eti Gümüş ve Doruk Madencilik işçileri de gasp edilen hakları için 10 Ağustos günü Ankara'ya geldi. İşçiler Enerji Bakanlığı önünde gözaltına alındı.

Kaybedecek hiçbir şeyleri olmadığını söyleyen işçiler, 11 Ağustos günü gözaltılara ve Ankara Valiliği'nin maden işçileri için çıkarmış olduğu eylem yasağına rağmen yeniden Enerji Bakanlığı'nın önüne geldiler. Ablukaya alınan işçiler yeniden gözaltına alındı.

13 Ağustos günü ise Bağımsız Maden-İş üyesi işçilerin eyleminin 4. gününde yine Bakanlık önünde ablukaya alınan işçiler, Enerji Bakanı ve yardımcısının görüşmeyi reddetmesini teşhir etti. İşçiler ve sendika yöneticileri yeniden gözaltına alındı.

Maden işçileri, taleplerini elde etmeden Ankara'dan ayrılmamakta kararlı...

“Çalışmak isteyene iş çok” yalanı!

Üç yılı aşkındır ekonominin dümeninde oturan Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, geçtiğimiz günlerde memleketi Batman'da katıldığı bir parkın açılışında çocuğu için iş isteyen bir kadınla âdeta dalga geçti. “Çalışmak isteyene iş çok” diyen Şimşek, memlekette fabrikaların çok olduğunu ve yenilerinin de açılacağını söyledi.

Ekonomik kriz derinleşirken ve bu krizin faturası her bir yolla emekçilerin omuzlarına yıkılırken, her gün bir yalana sarılan Şimşek'in arsızlığı elbette ona has değil... Bu ülkede açlığın, yoksulluğun ve işsizliğin müsebbibi olanlar, ağızlarını her açtıklarında işçileri ve emekçileri “iş beğenmemekle”, “tembellikle” suçlamaktan geri durmuyorlar.

Oysa işsizlik, son yıllarda ekonomik krizle beraber artış gösterse de, kapitalist sisteme özgü yapısal bir sorundur. Kapitalizmin, kâr hırsının esas alındığı aşırı üretime ve rekabete dayalı anarşik yapısı sürekli işsizlik üretir. Öte yandan sistem her daim çalışanların yerini almaya hazır, yedek iş gücü ordusu olarak işsizlere ihtiyaç duyar. Böylelikle işsizlik sopasını daima tepelerinde sallandırarak çalışabilen kesimlere düşük ücretleri, güvencesiz çalışma koşullarını dayatma imkânı bulur. Yani kapitalizmde işsizlik sorunu hiçbir zaman çözülmez/çözülemez.

Son üç yıldır derinleşen ekonomik kriz koşulları işsizliğin daha da artmasına yol açmaktadır. Emekçilere “akıl veren” Mehmet Şimşek eliyle “enflasyonla mücadele” adı altında üç yılı aşkındır uygulanan program gereğince ücretlere kısıntı düzeyinde zam yapıldı, alım gücü azaldı. Böylece iç talep baskılandı, üretim ve istihdamda daralma yaşandı. Enflasyonda dış dokunur bir gerileme olmamasına rağmen işsizlikte artış yaşanmaya devam etti.

Kriz koşullarına göre hareket eden, hatta krizi fırsata çevirmeye

çalışan kapitalistler, ya daralmaya giderek, birkaç kişinin işini tek kişiyi yükleyerek kârlarını korumaya yöneldiler. Ya da özellikle tekstil sektöründe olduğu gibi binlerce işletmenin kapısına kilit vurarak, iflas göstererek, borçlarından kurtulma yoluna gittiler. Veya dönemsel olarak sektör değiştirerek daha kârlı bir alanda üretime devam ettiler. Kapitalistler kriz koşullarında kârlarını korumaya çalışırken, bunların bedelini işçi sınıfı ve emekçiler ödediler ve ödemeye devam ediyorlar.

Gelinen aşamada, DİSK'in yakın dönemde yayınladığı verilere göre, dar tanımlı işsizlik (son 4 hafta iş arayan, 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek kişileri kapsayan) yüzde 7,6 olurken, geniş tanımlı işsizlik (çalışmak istemesine rağmen uzun süredir iş bulamayan, ümitsizliğe kapıldığı için aktif iş aramayı bırakan) yüzde 28,8'e ulaştı. Verilere göre şu an ülkede 11 milyon 643 bin işsiz bulunuyor.

Emekçileri tembellikle, iş beğenmemekle suçlayanlar, Türkiye nüfusunun neredeyse yedide birinin işsiz olduğu gerçeğinin üstünü örtmeye çalışıyorlar.

İnsanca yaşanacak bir ücret ve güvenli-güvenceli çalışma tüm emekçilerin hakkıdır. Ve bu temel hakkın elde edilmesinin önündeki engel ise emek sömürüsüne dayalı kapitalist sistemin ta kendisidir.

Her geçen gün derinleşen kriz koşullarında insanca bir yaşam ve çalışma koşullarını elde etmek için “Krizin faturasını kapitalistler ödesin!”, “İşten çıkarmalar yasaklansın!”, “İnsanca yaşamaya yetecek ücret!”, “Güvenceli çalışma koşulları sağlansın!” taleplerini de içeren bir mücadele hattı izlememiz şarttır. Bunun için de fabrika fabrika, işyeri işyeri sermaye sınıfına ve onun iktidarına karşı birleşmekten ve örgütlenmekten başka şansımız bulunmuyor.

Bursagaz'da direniş sürüyor

Bursagaz'da DİSK/ Enerji-Sen üyesi işçilerin AKSA önünde sürdürdükleri direniş 2 ayı geride bıraktı.

Direnişlerini kararlılıkla sürdüren işçilerin talepleri net:

-Sendikal yetki derhal tanınmalı, toplu iş sözleşmesi masası kurulmalıdır.

-Haksız ve hukuksuz bir şekilde işten atılan tüm işçiler işe iade edilmelidir.

Sadece işleri için değil, güvenceli ve insanca bir yaşam için mücadele eden işçiler, talepleri karşılanana kadar mücadeleyi sürdüreceklerini ilan ediyor.

AKP'nin 25 yılı / 1

Türkiye burjuvazisinin altın çağı

“AKP’nin 25 yıllık iktidarı ne bir “başarı destanı”dır. Ne de yaşananları bir kişinin iktidar hırsı üzerinden açıklamak mümkündür. AKP’nin ortaya çıkışını ve iktidarlaşmasını, emperyalizmin bölgesel politikalarından, Türkiye kapitalizminin yaşadığı ekonomik ve siyasal krizlerden, sermaye sınıfının ihtiyaçlarından ve devletin yeniden yapılandırılması sürecinden bağımsız ele almak mümkün değildir.”

AKP bugünlerde kuruluşunun 25. yılını kutluyor. Kuruluşundan yalnızca bir yıl sonra kazandığı 3 Kasım seçimleriyle birlikte devlet yönetiminde kesintisiz 24 yılı geride bırakmak üzere. Bugüne kadar bu “kesintisiz başarı” öyküsü çokça tartışıldı. Yandaş basın, 25. yıl vesilesiyle bu hikâyeyi bugünlerde vesayet rejimine son veren, Türkiye’yi dünya liderliğine taşıyan bir destan olarak yeniden pazarlıyor. Burjuva eleştirmenlerin bir kesimi AKP’nin ilk döneminde önemli başarıları imza attığını, ancak zamanla “demokratik özünü” kaybettiğini ileri sürüyor. Muhalif kesimlerin bir bölümü ise geride kalan yılları Erdoğan şahsında şekillenen bir kişisel diktatörlük süreci olarak ele alıyor.

Oysa AKP’nin 25 yıllık iktidarı ne bir “başarı destanı”dır. Ne de yaşananları bir kişinin iktidar hırsı üzerinden açıklamak mümkündür. AKP’nin ortaya çıkışını ve iktidarlaşmasını, emperyalizmin bölgesel politikalarından, Türkiye kapitalizminin yaşadığı ekonomik ve siyasal krizlerden, sermaye sınıfının ihtiyaçlarından ve devletin yeniden yapılandırılması sürecinden bağımsız ele almak mümkün değildir.

Biz, bu sayımızdan başlayarak önümüzdeki üç sayı boyunca geride kalan 25 yılı masaya yatıracağız. AKP’yi kuruluşunun hemen ardından hükümete taşıyan koşullardan hareketle, onun nasıl bir iktidar projesi olarak şekillendiğini ele alacağız.

Bu sayımızda AKP’nin kuruluşunun sermaye sınıfı açısından ne anlama geldiğini, “sessiz devrim” olarak tanımlanan ilk döneminin özellikle hangi iktisadi ihtiyaçların ürünü olarak ortaya çıktığını irdeleyeceğiz. Önümüzdeki sayıda AKP iktidarıyla birlikte derinleşen siyasal sorunların nasıl bir rejim krizine dönüştüğünü ele alacağız. Son olarak ise rejim krizinin vardığı aşamayla birlikte kurulan baskı ve zorbalık rejimini ve bunun Türkiye kapitalizminin yapısal sorunlarıyla bağını tartışacağız.

Burjuvazinin yönetme krizi ve “mucize”nin gerçek kökeni

Fazilet Partisi’nin kapatılmasının ardından AKP’nin kuruluşu, o günlerde “siyasal islam” gömleğinin bir kenara bırakıldığı, “muhafazakar demokrat” bir çıkış olarak pazarlanmıştı. Bu tek başına o günün koşullarında egemen çevrelerin “siyasal islam”’a karşı mesafeli olması ile ilgili bir durum

değildi. Zira, AKP’nin kurucu kadroları daha ilk günden yerli büyük sermaye gruplarıyla ve ABD başta olmak üzere emperyalist merkezlerle yaptıkları toplantılarla bu “kayı”ları aşmak konusunda fazlasıyla mesafe almışlardı. Dahası böyle bir çıkış emperyalist merkezlerin bir dönem revaçta olan “yeşil kuşak” projesiyle de uyumluydu.

AKP’nin kuruluşu sadece Fazilet Partisi’nin kapatılmasının ardından değil, daha önemlisi 2001 Şubat krizinin ardından gerçekleşmişti. Türkiye kapitalizminin 1980 sonrasında uygulamaya başladığı ihracata dönük büyüme modeli, 1990’lı yıllar boyunca durmadan kriz üretmiş, 2001’de ise tam bir çöküşle sonuçlanmıştı. Bu krizle birlikte milyonlarca işçi işini kaybetmiş, küçük esnaf iflas etmiş, reel ücretler tarihin en sert düşüşlerinden birini yaşamıştı. Yaşanan yıkım sadece ekonomik krize değildi, aynı zamanda sermayenin yönetme krizine de işaret ediyordu.

2001 krizinin ardından Dünya Bankası ve IMF tarafından hazırlanan, Kemal Derviş eliyle yürürlüğe konulan “Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı”, Türkiye kapitalizminin uluslararası

sistemle tam entegrasyonunu hedefliyordu. Ancak koalisyon hükümetleri, bu ağır neoliberal yıkım programını işçi sınıfına kabul ettirecek ideolojik ve siyasal hegemonya kapasitesinden yoksundu. Yıpranmışlardı, yolsuzluk skandallarıyla anılıyorlardı, güvenilirliklerini yitirmişlerdi. Sermaye düzeni, bu modeli halka kabul ettirecek, meşrulaştıracak, kitleleri seferber edebilecek yeni bir siyasal araca ihtiyaç duyuyordu.

İşte AKP tam da bu kriz konjonktüründe burjuvazinin imdadına yetişti. “Muhafazakar demokrasi” söylemi ve dini simgelerle bezenmiş popülist dili, sermayenin en vahşi saldırı programının üzerini örten ideolojik bir şal işlevi gördü.

2002 Kasım’ında tek başına hükümet olan AKP, Derviş programını bir kenara atmak şöyle dursun, onu harfiyen ve çok daha büyük bir kararlılıkla uyguladı. IMF ile imzalanan stand-by anlaşmaları, kamusal harcamaların kısılması, tarımsal desteklerin tasfiyesi ve sıkı para politikaları, AKP’nin ilk dönemindeki “ekonomik mucize” illüzyonunun temel sütunlarını oluşturdu. Emperyalist merkezlerden programın başarısı

için akan sıcak parayı üretime ve sanayileşmeye değil, inşaat, rant ve tüketim kredilerine dayalı kof bir büyüme modeline yönlendirdi. Bu döneme rengini veren, burjuva muhalefetine sıkça övgüyle bahsettiği “2002-2007 Ali Babacan dönemi”, aslında ülkenin birikim ve zenginliklerinin uluslararası finans kapitale ipotek edildiği, kamusal varlıkların haraç mezat satıldığı bir süreçten fazlası değildi.

Sermaye fraksiyonlarının büyük uzlaşısı

AKP dönemine dair efsanelerden biri, onun “Anadolu sermayesi”ni temsil ettiği ve “İstanbul sermayesi” yani TÜSİAD ile sürekli bir çatışma içinde olduğudur. Gerçekte ise AKP dönemi, özellikle ilk yıllarında, sermaye fraksiyonları arasındaki çelişkilerin törpülediği ve sermayenin toplam kârlılığının yükseldiği büyük bir uzlaşma dönemi oldu.

TÜSİAD başlangıçta AKP’ye temkinli yaklaşıp da IMF programına sadakat, AB üyelik süreciyle uyum, mali disiplin, özelleştirmelerin hızlandırılması ve sermaye hareketlerinin önündeki engellerin kaldırılması karşısında hızla ikna oldu. AKP’nin siyasal angajman ve söylemlerinden duyduğu rahatsızlıklar ikincil kaldı. TÜSİAD açısından asıl önemli olan “istikrar”, “öngörülebilirlik”, “reform” söylemi, yabancı sermayeye verilen güvence ve emperyalizmin bölgesel politikalarına uyumdu.

Ülkenin dört bir yanına yayılan sanayi merkezlerinde büyümeye başlayan, birçoğu ihracata dönük üretim yapan ya da inşaat vb. sektörlerde yatırımı bulunan çoğu dindar-muhafazakâr kimliği sahiplenilen burjuvazinin daha orta kesimleri ise AKP’yi kendi çıkarları için uygun bir adres olarak görüyordu. Devletin ihale, teşvik, kredi ve kamu kaynaklarına daha güçlü erişim talep ediyor, siyasal iktidar üzerinden sermaye birikimini güçlendirmenin yollarını arıyordu.

Ancak bu iki kesim için, aralarındaki belli çıkar çatışmalarına rağmen, 1990’ların istikrarsız, borç krizleriyle sarsılan ve popülist bütçe açıklarıyla yönetilen Türkiye’nden çıkış ortak bir ihtiyaçtı. AKP, sermayenin bu farklı kesimlerinin çıkarlarını “istikrar”, “kalkınma” ve

“reform” söylemi altında geçici bir ortak zeminde buluşturmayı başardı. Özellikle 2010’lu yıllarla birlikte AKP, devlet imkanlarını, kamu ihalelerini, teşvikleri ve imar politikalarını kullanarak kendisine siyasal olarak bağlı sermaye çevrelerinin güçlenmesini sağladı. İmar rantları, ihale mevzuatında yapılan sayısız değişiklikler vb. ile kamusal kaynaklar belli sermaye gruplarına aktarıldı. Böylece AKP’ye siyasal ve ekonomik olarak bağımlı yeni bir sermaye kesimi büyütüldü.

Ancak bu durum elbette geleneksel büyük burjuvazinin çıkarlarının sistemin dışına itildiği anlamına gelmiyordu. Tam tersine, TÜSİAD üyesi büyük holdingler de AKP’nin 25 yıllık iktidarı boyunca sermaye birikimlerini büyüttüler, büyük kârlar elde ettiler. Son tahlilde AKP de, tıpkı kendinden önceki iktidarlardan gibi sermayenin genel çıkarlarını esas alıyordu.

Grevlerin “milli güvenlik” gerekçesiyle yasaklanması, ücretlerin baskılanması, kıdem tazminatının budanması, sendikal örgütlenmenin zorlaştırılması ve emeğin giderek daha fazla güvencesizleştirilmesi, sermayenin bütün kesimleri açısından önemli kazanımlar yarattı.

Bunun yanı sıra AKP döneminde uygulanan politikaların emperyalist güçlerle ve uluslararası sermayeyle uyumu da belirleyici oldu. IMF programının sürdürülmesinden AB sürecine, özelleştirmelerden sermaye hareketlerinin serbestliğine kadar uzanan çizgi, AKP’nin sermaye sınıfı açısından neden kısa sürede kabul gören bir iktidar projesine dönüştüğünü gösteriyordu. Dış politikada emperyalist merkezlere bağlılığın sürmesi de tekeli burjuvazinin AKP’ye olan desteğinin bir diğer güçlü nedeniydi.

Dolayısıyla AKP’nin 25 yıllık hikâyesi, farklı sermaye kesimlerinin rekabetini kendi bünyesinde düzenleyen, sermaye birikiminin önünü açarken emeğin kazanımlarını sistematik biçimde gerileyen bir dönem olarak şekillendi.

AKP’nin talan ve yıkım ekonomisi

AKP, kamusal mülkiyetin tasfiyesi konusunda sadece Türkiye tarihinde

değil, dünya neoliberalizm tarihinde de parmakla gösterilecek bir düzeye ulaşmıştır. 1986-2002 yılları arasında Türkiye’de toplam 8 milyar dolarlık özelleştirme yapılmışken, AKP döneminde bu rakam 60 milyar doların üzerine çıkmıştır. Fabrikalar, madenler, limanlar ve iletişim altyapısı birer birer yerli ve yabancı sermayeye peşkeş çekilmiştir.

Özelleştirme sadece bir mülkiyet değişimi değildir; doğrudan doğruya işçi sınıfının mevzilerinin tasfiyesidir. Kamuda sendikalı, güvenceli ve görece yüksek ücretle çalışan yüz binlerce işçi, özelleştirmeler sonrasında taşeron şirketlerin, esnek ve güvencesiz çalışma rejiminin kucağına atılmıştır. Bu durum, sadece kamu işçilerinin haklarının gasp edilmesi ile sınırlı kalmamış, işçi sınıfının tamamı için ücretlerin aşağı çekilmesinde temel bir rol oynamıştır.

AKP’nin işçi sınıfına yönelik saldırısı yalnızca özelleştirmelerle sınırlı kalmamış, tam bir köleleştirme rejimi inşa edilmiştir. 2003 yılında çıkarılan 4857 Sayılı İş Kanunu, bu köleleştirme harekâtının anayasasıdır. Bu kanunla birlikte “esnek çalışma”, “belirli süreli iş sözleşmeleri”, “kiralık işçilik” ve “ödünç iş ilişkisi” yasal statü kazanmıştır. İş güvencesi kâğıt üzerinde bırakılmış, patronlara işçiyi dilediği gibi sömürme ve kapının önüne koyma esnekliği tanınmıştır.

AB süreci: Sermaye için “güvenilirlik” paketi

Bu dönemin bir diğer önemli gelişmesi, AB üyelik müzakerelerinin 2005’te resmen başlamasıdır. AB süreci temelde sermaye için kurumsal güvenilirlik mekanizmasının inşa edilmesi yönelimidir. Hukuk reformları, “sıfır tolerans” söylemi, düzenleyici kurumların AB normlarına uyarlanması... Bunların tümü, yabancı yatırımların önündeki risk algısını azaltmayı, Türkiye’yi küresel sermaye için “güvenli liman” haline getirmeyi hedefliyordu. Nitekim bu dönemde (2005-2007) Türkiye’ye yönelik doğrudan yabancı yatırım tarihinin zirvesine ulaştı.

Aynı zamanda bu süreç emperyalizmin bölgesel

politikalarına direnç gösteren vesayetçi güçleri tasfiye etmeye hazırlanan AKP’nin elini güçlendiren bir rol de oynuyordu.

Sendikal hareketin bu dönemdeki konumu

AKP’nin bu ilk dönemini anlamak için işçi sınıfının örgütlü mücadele kapasitesinin durumuna da bakmak gerekir. 12 Eylül 1980 darbesinin sendikal harekete indirdiği darbe 2000’li yıllara gelindiğinde hâlâ etkisini sürdürüyordu. Bu dönemde sendikalaşma oranı, kayıt dışı istihdamın yaygınlaşması ve taşeronlaşmanın hızlanmasıyla birlikte daha da geriledi. Türk-İş çevresindeki sendikal bürokrasinin büyük bölümü, “istikrar” söylemine eklenerek sınıf uzlaşmacı çizgisini devam ettirdi. Hak-İş ve Memur-Sen gibi sendikalar eliyle işçi hareketi içinde de yandaş bir kesimin öne çıkarılması için ilk adımlar atıldı. DİSK ve KESK gibi geçmişte mücadeleciler geleneğe sahip sendikal merkezler ise, kastlanmış bürokratik yapılarıyla, uygulanan saldırı programlarına yanıt üretecek niyet ve kapasiteden fazlasıyla uzaktaydılar. Bu tablo, AKP’nin “sessiz devrim”ini kesintiye uğratacak örgütlü bir işçi sınıfı direnişinin bu dönemde neden ortaya çıkmadığının yanıtlarından birini ortaya koyuyor.

Bir dönemin bilançosu: Kimin için “istikrar”?

Bir “büyüme mucizesi” dönemi olarak anılan AKP’nin bu ilk dönemi, sermaye için gerçek bir “istikrar” dönemi değildi. Çünkü işçi sınıfının mücadele kapasitesi 12 Eylül darbesinin mirası, sendikal bürokrasinin teslimiyeti ve AKP’nin ustaca kurduğu rıza mekanizmalarıyla bastırılmış durumdaydı. “İstikrar”, sınıf mücadelesinin sermaye lehine dondurulmasından başka bir şey değildi. Bu tablonun işçi sınıfı için anlamı ise çok farklıydı. Büyümenin nimetleri eşitsiz dağıldı, gelir dağılımı daha da bozuldu. Sendikalaşma oranı daha da düştü, kayıt dışı istihdam yükseldi. Önümüzdeki sayıda, 2008 küresel krizi sonrasında, AKP’nin kendi rejimini inşa etmek için yaptığı hamleleri, bunların nasıl açık bir rejim mücadelesine dönüştüğünü ve bu kavganın toplumsal mücadeleye olan yansımalarını ele alacağız.

Göçmenler, devletler ve ırkçılar

Göç sorunu ve göçmenler, dünya ölçüsünde yaşanan temel sorunlardan biridir. Ve göçmenler ancak toplu şekilde hayatlarını kaybettiğinde sermaye medyasında haber konusu olabilmektedir. Buna rağmen konunun gündemden düşmemesi, göç yollarının nasıl kırım tuzaklarıyla örülü olduğunu ortaya koymaktadır.

Geçtiğimiz günlerde Fas'tan yola çıkan on binlerce kişinin organize bir şekilde İspanya'ya ait Ceuta (Sebte) kentine geçmeye çalışması sırasında yaşananlar, bu tartışmayı yeniden alevlendirdi. Sadece Fas ile İspanya değil Avrupa Birliği, ABD Başkanı Donald Trump, İtalya'nın faşist başbakanı Giorgia Meloni ve diğer ırkçı-faşist partilerin şefleri ile medyadaki uzantıları da tartışmaya katıldılar.

"Göçmen silahı ile vurma" taktiği

İnsanlık tarihi kadar eski olan göçün temel motivasyonu daha iyi bir yaşam, daha iyi bir gelecektir. Ancak sosyal medya üzerinden yanıltıcı bilgiler yayarak on binlerce kişinin yollara düşmesini körükleyenlerin hedefi başkaydı: Fas kralı ve sırtını yasladığı soykırımcı ABD-İsrail ikilisi, İspanya Başbakan'ı Pedro

Sanchez'i sıkıştırmayı hedefliyordu. Zira Sanchez İsrail'in Gazze'de yaptığı soykırımı mahkûm etmiş ve ülkesinin hava sahasını ABD savaş uçaklarına açmamıştı. Bu tutum Trump-Netanyahu ikilisini çileden çıkarmıştı. Bu soykırımcıların uşağı Fas kralı, on binlerce kişiye kapıları açarak "göçmenler kartını" masaya sürdü.

"Göçmen silahı ile vurma" taktiği uygulayanlar, yaklaşık 80 bin kişinin umutlarıyla oynadılar. Onlarcasının ise ölümüne neden oldular. Fail İspanyol polisi olsa da cinayetin esas sorumlusu kapıları açan ve açtıran güçlerdir.

Olayı "fırsat" sayan Trump ve Avrupa'daki ırkçı-faşistler "yasadışı göçmenler" in "uygar batı"yı işgal etmeye başladığını ileri sürdüler.

Göçmenlere karşı yeterince sert olmadıkları gerekçesiyle, Sanchez başta olmak üzere sol güçlere saldırdılar. İtalyan hükümeti, İspanya sınırından geçişleri kontrol etmeye başladı. Emperyalist devletler göçü engellemek için daha sıkı tedbirler almak için harekete geçtiler. Sınır dışı işlemlerini hızlandıracak düzenlemeler için kolları sıvadılar.

Alınan "önlemler" ırkçı-faşist partilerin demagojilerine güç kattı. Avrupa'daki iktidarlar ırkçıların savundukları göçmen düşmanı görüşleri hayata geçiren bir misyonla hareket ettiler.

Emperyalist devletler bu konuda iğrenç bir tutum sergilemektedirler. Zira çağımızda göçün en büyük sebebi emperyalist saldırganlık ve savaşlardır. Afganistan, Irak, Libya, Suriye, Lübnan, Yemen ve daha birçok ülkeyi yakıp yıkan Batılı emperyalistler, "göçmenler bize gelmesin" diyecek kadar arsızdırlar. Onlara göre ülkeleri yakıp yıkmak, halkları katletmek "yasal"dır. Ama ülkeleri bombalanan ya da emperyalist tekeller tarafından zenginlikleri yağmalanan insanların daha iyi ve güvenli bir yaşam arayışları "yasadışı göç" kapsamındadır.

Batılı emperyalistler göç üzerinden demagoji yapan ırkçı-faşist partileri güçlendirerek, içeride gelişme olasılığı artan kitle hareketlerine karşı da hazırlık yapıyorlar. Zira silahlı, militarizm ve savaş histerisinin şiddetlendiği koşullarda emekçilerin haklarına saldırmak kaçınılmazdır. Bunun için ırkçı-

faşist partilerin el altında hazır tutulması gerekmektedir.

Gerçek ve kalıcı bir çözüm için!

İnsanların savaşlardan, çatışmalardan, "doğal" afetlerden kaçıp daha iyi bir yaşam arayışına girmeleri haklı ve meşrudur. Ancak emperyalist-kapitalist sistemin bu kadar barbarlaştığı bir süreçte, yazık ki göç, halkların derdine derman olmuyor ve olmayacak.

Çünkü bu sistem savaşları şiddetlendiriyor, iklim krizini derinleştiriyor, küresel ısınmayı körüklüyor. Kısacası emekçilerin ve yoksul halkların yaşamını cehenneme çevirmek için ne gerekiyorsa onu yapıyor.

Bu koşullar nedeniyle ucunda ölüm olmasına rağmen göçler devam edecek. Ancak halkların gerçek ve kalıcı çözümlere ihtiyaçları var. Bu ise hem emperyalistlere hem işbirlikçilerine karşı örgütlü mücadeleyi yükseltmeyi zorunlu kılıyor. Ancak o zaman emperyalist-kapitalist barbarlığa direnebilir, kendi coğrafyalarında insan onuruna yakışan kardeşçe bir yaşamı kurma imkânlarına kavuşabilirler.

Demirdöküm'de yükselen ateş:

15-16 Haziran'a giden yolda bir fabrika direnişi...

1960'lı yılların ikinci yarısı, Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihinde yeni bir dönemin kapısını aralıyordu. Mücadele artık yalnızca ücret artışı ya da birkaç sosyal hakkın kazanılmasıyla sınırlı değildi. Gelişip büyüyen işçi sınıfı giderek toplumsal bir güç olarak ortaya çıkmaya başlamıştı. Kendisine dayatılan sendikal düzene sığmıyor, mücadelesine uygun örgütlenme biçimleri arıyordu.

1963'te Kavel grevcilerinin açtığı yol sayesinde grev ve toplu sözleşme hakkının yasal güvenceye kavuşmasıyla grevler yaygınlaştı. Ancak işçilerin mücadelesi yasaların çizdiği sınırlar içinde kalmadı. Grev ve direnişlerin yanı sıra fabrika işgalleri de önemli bir mücadele yöntemi haline geldi. 1967'de DİSK'in kurulması da bu gelişen mücadelenin ürünüydü.

Koç sermayesine ait Demirdöküm fabrikasında yaşananlar bu birikim üzerinde yükseldi. İstanbul Silaharağa'daki Demirdöküm, binlerce işçinin çalıştığı büyük bir sanayi işletmesiydi. 1969'a gelindiğinde, ücretler ve çalışma koşullarının yanı sıra sendikal örgütlenme özgürlüğü de önemli bir mücadele alanına dönüşmüştü. İşçiler, kendi adlarına karar veren,

iradelerini tanımayan sendikal düzeni kabul etmiyor, kendi seçtikleri sendikada örgütlenmek ve temsilcilerini kendileri belirlemek istiyorlardı. Çelik-İş'ten ayrılarak fiili-meşru bir örgütlenme anlayışına sahip Maden-İş'e geçişin başlaması, sermayenin saldırılarını artırdı.

1969'un ilk aylarında mücadele keskinleşti. Maden-İş'e üye olan işçilere yönelik şiddet ve işten atmalara işçiler iş durdurmayla karşılık verdiler. İşçilerin geri alınması ve taleplerinin kabul edilmesine rağmen verilen sözlerin yerine getirilmemesi nedeniyle mücadele tüm yaz boyunca sürdü. 31 Temmuz gecesi ise fabrika işgal edildi.

İşçiler kendilerini fabrikadan çıkarmaya yönelik girişimlere direndiler. İşgal, polis ve asker kuşatması altında sürdü. Mücadele fabrika duvarları arasında da kalmadı. Çevredeki fabrikaların işçileri destek vermeye başladı. İşçi aileleri fabrikanın çevresinde toplandı, mahallelerde dayanışma büyüdü. Yiyecek ve su sıkıntısı yaşayan işçilere çevredeki işçiler ve mahalle halkı tarafından destek ulaştırıldı.

Bu mücadele artık yalnızca o

fabrikanın meselesi değildi. Fabrika duvarları arasındaki çatışma sokağa taşıyor, işçilerin ortak çıkarları farklı işyerlerinde çalışan binlerce insanı aynı mücadelenin çevresinde birleştiriyordu.

Sermaye devleti işgali sona erdirmek için baskıyı artırdı. Asker ve polis kuşatmasının yanı sıra su ve elektrik kesildi. Ancak işçiler teslim olmadılar.

5 Ağustos'ta polis-asker saldırısının ardından işçiler kendi kararlarıyla işgali sona erdirdiler. Koç sermayesi de işçilerin taleplerini kabul etmek zorunda kaldı. Ücretlerin yeniden düzenlenmesi, işgal süresindeki ücretlerin ödenmesi ve direnişe katılan işçilere disiplin cezası verilmemesi gibi talepler kabul edildi.

Demir Döküm'de kazanılan yalnızca ücret ya da birkaç maddelik bir protokol değildi. İşçiler birlikte hareket ettiklerinde üretimi durdurabileceklerini, fabrikayı işgal edebileceklerini, patronu geri adım atmaya zorlayabileceklerini ve başka fabrikaların desteğini yanlarına alabileceklerini gördüler. Kendi örgütlenmeleri ve mücadeleleri üzerinde söz sahibi olmanın mümkün olduğunu

yaşayarak öğrendiler.

Bu deneyim Demir Döküm'ün duvarları arasında kalmadı. 1960'ların sonuna doğru Türkiye'nin farklı bölgelerinde fabrika işgalleri, grevler, direnişler ve dayanışma eylemleri artıyordu. Sermaye sınıfının büyüyen işçi hareketine yanıtı ise işçi sınıfının örgütlü gücünü, özellikle DİSK'i etkisizleştirmeye çalışmak oldu.

Böylece 15-16 Haziran 1970'e giden yol aralandı.

DİSK'i etkisizleştirmeye, işçilerin örgütlenme iradesini kuşatmaya yönelik saldırı karşısında gerçekleşen muazzam ayağa kalkışın ardında yıllarca fabrikalarda yaşanan mücadelelerin birikimi vardı.

15-16 Haziran'da yüz binlerce işçinin fabrikalardan çıkarak sokaklara yürümesi, işte bu birikimin patlamasıydı. Demirdöküm işgali, bu büyük ayağa kalkışa giden yolun önemli kilometre taşlarından biri oldu.

Demirdöküm'den ve onlarca fabrikadan yükselen ateş, kısa süre sonra sokakları ve meydanları sardı. Fabrikalarda biriken öfke, 15-16 Haziran'da kitlesel bir sınıf hareketine dönüştü.

Tiyatro salonlarından grev çadırlarına ve meydanlara...

“Nereye Payidar?”

*“Nereye Payidar nereye
Nereye Payidar nereye
Şefle iyi geçinsen de
Bugün için sevilsen de
Çıkmaz bu yol bir yere...”*

Sanat yaşamı boyunca pek çok tiyatro oyununa, senaryoya, kitaba imza atan, aynı zamanda hayatı boyunca emek ve toplumsal mücadelenin yanında yer alan Bilgesu Erenus’u geçtiğimiz günlerde kaybettik. Erenus’un bıraktığı pek çok değerli eserin arasında “Nereye Payidar” isimli tiyatro oyunu kuşkusuz çok özel bir yer tutuyordu.

1975-1976 yılları arasında toplumcu tiyatrunun temsilcilerinden Ankara Sanat Tiyatrosu (AST) tarafından sahnelenen oyun, yıllar boyunca pek çok oyuna ilham kaynağı oldu. Sözlerini Çiğdem Talu’nun yazdığı ve Timur Selçuk’un bestelediği oyun müziği, tiyatro salonlarından grev çadırlarına ve meydanlara direniş ezgisi olarak taşındı.

“Nereye Payidar” aslında milyonların öyküsüydü... Oyun, 1970’li yılların işçi hareketi ve direnişlerinin tam ortasında Payidar isimli genç bir kadın işçi şahsında işçi sınıfının çelişkileri, kaygıları ve bireysel kurtuluş umutları

üzerinden, bunun “çıkılmaz bir yol” olduğunu anlatıyordu. Ve onu işçi sınıfını gerçek kurtuluşu olan örgütlü mücadeleye davet ediyordu.

Payidar, çalışıp para biriktirmek, sevdiği insanla evlenmek, mutlu bir “yuva” kurmak isteyen genç bir kadın işçidir. İşini kaybetmekten korktuğu için şefine şirin görünmeye ve kendisine söylenen kurallara harfiyen uymaya çalışmaktadır.

Ancak fabrikadaki ağır sömürü ve baskı koşullarına karşı işçiler örgütlenerek greve çıkarlar. Bireysel kurtuluş hayalleri kuran Payidar, önce grevin dışında kalarak fabrikadaki yerini koruyabileceğini düşünür. Bu tarafsız kalma çabasının sermayeye hizmet ettiğini ne yazık ki başta göremez...

*“Nereye Payidar nereye
Nereye Payidar nereye
Seninkiler direnişte
Bir sen yoksun içlerinde
Çıkmaz bu yol bir yere...”*

Fabrikadaki yakın arkadaşları Dursun Ali, Savaş, Barış, Süheyla, Ayla ve Haluk’un sömürüye ve baskıya karşı direnişi seçmesi Payidar’ı büyük bir çelişki ve çatışma ile karşı karşıya bırakır. Payidar, bireysel kaygılarını

geride bırakarak, kendine dayatılan koşullara boyun eğmeyi reddederek, fabrika kapısından çıkıp grev çadırındaki arkadaşlarına katılır.

Oyun, Payidar’ın sınıf kardeşleriyle kucaklaşması, hep birlikte söylenen coşkulu direniş türküsüyle son bulur.

*“Nereye Payidar nereye
Nereye Payidar nereye
Gönlün yoksa ezilmeye
Sen de katıl direnişe
İşçilerle, işçilerle, işçilerle el ele”*

Bilgesu Erenus’un oyundaki mesajı açık ve nettir. Sermaye sınıfının karşısında tek bir işçi hiçbir şey, örgütlü bir sınıf ise herşeydir.

Aradan kırk yılı aşkın bir süre geçmesine rağmen Payidar’ın öyküsü, günümüzde de işçi sınıfımıza dayatılan tabloyu yansıtmaktadır.

Sömürü düzeninin sahipleri milyonlardan oluşan emek ordusuna bu düzenin böyle gelmiş böyle gideceğini vaaz edip dururken, çekilen onca acı, açlık ve yoksulluk karşısında bireysel kurtuluşu önerirler. Günümüz dünyasında “seçilmiş” bireysel başarı hikayeleri de bu anlatıyı güçlendirmek için sürekli pompalanır. İşçi sınıfının

toplumsal bir güç olduğu ise gizlenir.

“Nereye Payidar” sadece işçi sınıfına dayatılan çalışma ve yaşam koşullarını anlatması açısından değil, sınıfın bu koşullara boyun eğmemesi, her daim başkaldırması ve direnmesi açısından da günceldir.

Bundandır ki, 1970’li yıllarda yükselen sınıf mücadelesinin bağrında yazılan oyun Erenus tarafından tam 34 yıl sonra Ankara’nın göbeğinde günler boyunca direnen Tekel işçilerine ithaf edilir.

MÜCADELE POSTASI

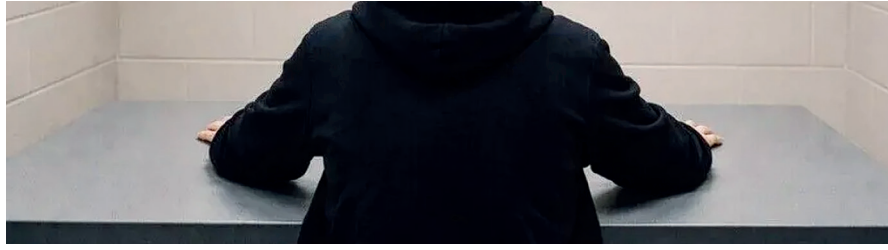
Emeğin Kurtuluşu

*işçi sınıfının sesi olarak çıkıyor.
Yani işyerlerinde
yaşadıklarımızı,
uğradığımız haksızlıkları,
yaşadığımız deneyimleri
paylaşmak,
ülkede ve dünyada
yaşananları işçi sınıfının
gözüyle yorumlayabilmek
için çıkıyor.
Sen de bu sese sesini kat!*

*Unutma;
Emeğin Kurtuluşu
senin sesin,
senin soluğun!*

Suçlu bu düzen ve efendilerinden başkası değil...

■ İzmir'den bir petrokimya işçisi yazdı...

Çocuk Koruma Kanunu'na ilişkin düzenleme teklifi TBMM Genel Kurulu'nda kabul edildi. Tasarıda; "suça sürüklenen çocuk" ifadesi "adli süreçteki çocuk" olarak değiştirildi. Çocuklara ve ailelere yönelik hapis cezaları yükseltilirken; ağır yaralama suçlarında yaş indirimi ve infazın eğitim evlerinde başlama uygulaması kaldırıldı.

Bu yasa sermaye devletinin "çocukların yaşam hakkı ve güvenliği" konusunda ne denli gözünü kararttığını ortaya koyuyor. Zira kapitalist sistemin ve sermaye iktidarının çürümüşlüğü toplumun her kesimine sinmişken yoksulluk, yoksunluk bu denli derinleşmişken; bir çocuğun suça sürüklenmesi

sonucunu salt çocuğun ve ailesinin sorumluluğu olarak göstermek, ardından da en ağır cezalarla bu sorunları çözebileceğini iddia etmek ancak sermaye devletinin sergileyebileceği bir pişkinliktir.

Üstelik "çocukların korunma hassasiyetine" karşılık MESEM'lerle ortaya koyulan tabloya bakıldığında bu pişkinlik daha da görünür oluyor.

Zira emekçi ailelerin çocukları; sermayenin ucuz iş gücü ihtiyacı doğrultusunda "eğitim" adı altında ağır koşullarda, her türlü sosyal haktan yoksun bir biçimde kölece çalıştırılmaktadır. Yaşanan iş kazalarında ise çoğu çocuk işçi yaşamını yitirmektedir, sorumlular

ise cezasız kalmaktadır. Maruz kaldıkları taciz, mobbing ve şiddetin ise üzeri çoğu zaman örtülmektedir.

Yusuf Tekin'in yaptığı bir açıklamada 2016'dan bu yana MESEM'lerde 13 çocuk işçi ölümü gerçekleştiği vurgulanıyor. Ancak İŞİG'e göre 2023'ten bu yana bakıldığında dahi 20 MESEM'linin yaşamını yitirdiği görülüyor. Mesele yoksul ailelerin çocukları olduğunda 3'ün 5'in bir farkı olmuyor haliyle.

Burada bir suçlu varsa; çocukları MESEM'lerde katleden, yoksulluk-yoksunluk kısıcısına sıkıştırıp suça sürükleyen bu çürümüş düzenin kendisi ve efendileridir!

Çocukları korumak için onları yoksulluğa, güvencesizliğe, şiddete ve sömürüye iten koşulları ortadan kaldırmak gerekir. Çocukları cezalandıran değil, çocukların yaşam hakkını, eğitim hakkını ve geleceğini güvence altına alan bir düzen için mücadele etmekten başka yol yoktur.

Cem Küçüklerin hazin sonu

■ Kayseri'den Emeğin Kurtuluşu okuru yazdı...

Gerçek gazeteciler gücünü emeğin toplumsal desteğinden alırlar. Gazeteciliğin hakkını verirler. Egemen olan sınıfın iktidarını denetlerler. Baskı ve zor karşısında yılmazlar. Her daim gerçeğin diliyle konuşurlar.

Cem Küçükler gücünü egemen olan sınıfın iktidarından alırlar. Her daim sermayeyi korur, haksızlığa boyun eğler. Meslek onurlarının onlar için bir değeri yoktur. İşçi ve emekçilere, mücadelelerine düşmandırlar. AKP iktidarının ihtiyacına göre şekil alırlar. Akçeli işleri vardır.

Türkiye'de Cem Küçük, Mehmet Akif Ersoy veya Rasim Ozan Kütahyalı gibi gazetecilik adı altında tetikçilik yapanlar AKP iktidarının gücünü kendi güçleri sandılar. Oysa burjuva siyaset ilkelerle değil, çıkarlara göre yürür. AKP iktidarı kullanışlı oldukları sürece Cem Küçükleri kullanır.

Kullanım değerleri azalanları anında harcar.

Cem Küçükler hep güçlü olan burjuvaziye, burjuvazinin yürütme gücü AKP iktidarına yaslandılar. Gücün desteği ile gazetecilik yaptılar. Güce göre tutum aldılar. AKP iktidarının her tür hukuksuzluğuna omuz verdiler. Kimsenin kendilerine dokunmayacağını sandılar. Ama unuttukları bir şey vardı; bu düzen için böyle karakterler hiçbir zaman vazgeçilmez değildir.

Cem Küçükler başkalarının hukuksuzca hedef almasına ekranlardan ve köşe yazılarından alkış tuttular. AKP iktidarının saldırganlığına tam destek verdiler. Cem Küçüklerin harcanma hali tesadüf değildir. İlkesizliği meslek edinmenin kaçınılmaz sonucudur.

Cem Küçükler gazeteci etik değerlerini ellerinin tersiyle ittiler. AKP iktidarının yazılı ve görsel

medyadaki emir eri haline geldiler. Emeğin toplumsal kesimlerini de afyonladılar. Kimin doğruyu söylediğini, kimin AKP iktidarının çıkarlarını savunduğunu ayırt edemez hale gelmesi için mesai yaptılar. AKP iktidarına hizmette sınır tanımadılar.

AKP iktidarı güç kaybetti. İç tartışmalar, Erdoğan sonrası AKP'ye ilişkin saflaşmalar Cem Küçükleri tercih yapmak

zorunda bıraktı. İç hesaplaşmalar, beraberinde ahkâm kesen Cem Küçükleri taraf olmaya itti. Bedeli gözaltı ve tutuklama oldu. AKP iktidarının militanı olan Cem Küçükler harcandılar.

Çıkar uğruna gerçekten vazgeçildiğinde gazetecilik biter; geriye sadece gücü elinde tutan AKP iktidarının vakti geldiğinde gözden çıkaracağı isimler kalır.

Savaş ve sömürüyle kırılan kâr rekorları..

İzmir'den bir Emeğin Kurtuluşu okuru yazdı...

Koç Holding'e bağlı TÜPRAŞ, 2026'nın ilk altı ayında 49,8 milyar TL net kâr açıkladı. Şirketin net kârı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 320 arttı.

Tüpraş bir kamu işletmesiyken 2005 yılında Koç-Shell ortaklığına 4,14 milyar dolara adeta peşkeş çekildi. İşçilerin o dönemki ses getiren direnişi bu genel saldırıyı püskürtmeye yetmedi. Bu öyle bir peşkeşti ki işletmenin kâr marjı kısa bir süre içinde bu satışın giderlerini karşıladı.

Aradan geçen yıllarda TÜPRAŞ işçisinin kazanılmış hakları birer birer budandı. Çalışma koşulları ağırlaştırıldı, iş yükü artırıldı, güvencesizlik yaygınlaştırıldı, sendikal örgütlenme zayıflatıldı. 12 Eylül darbesinin sermayeye armağanı olan grev yasakları kapitalistin elini güçlendirirken, sendikal bürokrasinin etkisiz ve basiretsiz çizgisi saldırıların önünü daha da açtı.

Koç kazandı, işçi kaybetti

Koç Holding ile AKP iktidarı arasındaki ilişkilerin kötü olduğu

sık sık söylenir. Oysa TÜPRAŞ, Koç sermayesinin AKP'den ne kadar memnun olduğunu gösteren örneklerden biridir. AKP döneminde Koç sermayesi büyüdü. TÜPRAŞ ise devasa bir kâr makinesine dönüştürüldü.

Bu büyümenin arkasında yalnızca devlet teşvikleri, vergi düzenlemeleri ve kamu politikaları yok kuşkusuz. Özelleştirmeden bu yana çalışma düzeni de sermayenin ihtiyaçlarına göre yeniden kuruldu.

Bir zamanlar Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihinde önemli bir yere sahip olan TÜPRAŞ işçisi, bugün kazanılmış haklarının budandığı, baskının ve iş yükünün arttığı bir düzene mahkûm edilmiş durumda. Dün dışarıdan bakanların girmek için can attığı işletmede, bugün kendi rızasıyla işten çıkanların sayısının her geçen gün biraz daha artması dahi çok şey anlatıyor.

Her savaşın kazananları...

TÜPRAŞ'ın 2026'daki kâr patlamasında bölgede yaşanan savaşların büyük bir etkisi oldu.

Hürmüz Boğazı'nın kapatılması ve Rusya'da petrol rafinerilerinin art arda vurulması ve hatta kısıtlamalar TÜPRAŞ'ın da önünü açtı ve kârını katlamasında belirleyici bir rol oynadı.

Emperyalistlerin hegemonya savaşı uğruna tüm dünyada on binlerce insan katledildi. Bunun yanında petrol fiyatlarının artması bizler için hayat pahalılığı ve yoksulluk anlamına gelirken, Koç sermayesinin de dahil olduğu kapitalist sınıf için zenginleşme fırsatı oldu.

Çalışmak için yaşadığımız, daha çok çalıştığımız ama daha da yoksullaştığımız, bir avuç kapitalistin zenginlik arayışı uğruna savaşlarda katledildiğimiz bu düzenin gönüllü köleleri hâline getirildik.

Oysa böyle olmak zorunda değil.

İnsanca bir yaşam mümkün, yeter ki sessizlikle sömürüye rıza göstermeyi bırakalım. Milyonlarca emekçinin savaşı, sömürsüz bir dünya için harekete geçme vakti çoktan geldi de geçiyor!

Açlık ve yoksulluktan başka kaybedecek bir şeyimiz yok!

Esenyurt'tan bir taşeron işçi yazdı...

Bu denli hayat pahalılığı ve yüksek enflasyonun karşısında birer birer tükeniyoruz. Zira ekonomik krizin yarattığı sefalet, patronları değil gerçekte biz işçi ve emekçileri etkiliyor, bizleri açlık ve sefaletle sürüklüyor. Ekonomik kriz bahanesiyle ücret kesintileri yaşayan biziz, esnek ve ağır çalışma koşulları dayatılan biziz, zorunlu mesai çalışmasına mahkûm edilen biziz ve tüm

bunlar yetmezmiş gibi, haksız ve hukuksuz bir şekilde işten atılan yine biziz. Fakat mağdur olanlar her zaman patronlar...

Patronların iktidarı, emeğiyle, alın teriyle çalışan biz işçi ve emekçilere değil, patronlara hizmet ediyor. Kriz bahanesi ile bizlere asgari ücret dayatılıyor ama patronlar vergi kesintisi, teşvik ve hibelerle destekleniyor. Bizler faturaları iki gün geç

ödesek elektriğimiz, suyumuz kesiliyor. Telefonumuz kapanıyor, ev sahibi tepemize biniyor. Fakat bu beyfendiler bırakın geç ödemeyi, hiç ödeme bile yapmıyorlar. Ama kriz yine de patronları vuruyor!

Kusura bakma ama bize ekmeği sen vermiyorsun "beyfendi", biz sana ekmek veriyoruz, üstelik kendimiz aç olduğumuz halde. Çünkü biz örgütsüzüz ve dağınığız. Ama bir örgütlenirsek kaçacak delik ararsınız.

Pir Sultan Abdal'ın meşhur bir deyişi vardır "Bozuk düzende sağlam çark olmaz" diye. İşte bu bozuk düzenin, bozulmuş çarklarına çomak sokmak için daha ne bekliyoruz ki? Kaybedecek neyimiz var ki, açlık, sefalet ve yoksulluktan başka...

Birleşirsek, kazanırız!

Her birimizin farklı hikayeleri var
Her birimiz ayrı acılarla yoğrulduk
Her birimiz insanca yaşam kavgasındayız
Düşmüşüz ayrı ayrı yollara
Duylmaz sesimiz
Kalırız her seferinde bir başımıza
Haklarımız çalınmış
Biliriz oysa
Kazanacağız birlikte olursak
Biz bize engel oluruz
Kalır iki elimiz iki yanda
Bir çaresi bulunmalı
Bu çıkmazın çare biziz birlikte yürümek
Bir yürek bir ses olmak

Osman Baltacı
Kırşehir Belediyesi işçisi

Soykırımın pençesinde bir halk direniyor!

Geçtiğimiz günlerde Gazze’de gerçekleşen bir cenaze töreni düştü haber sitelerine. Katar katar dizilmiş Filistin bayrakları peşi sıra gömütlüğe gidiyordu. Yapılan açıklamalara göre 112 can toprağa verilecekti. Bunun için tam 3 yıl beklenmiş, Hasayine ve Ebu Şeria ailesinden genç, yaşlı, kadın, çocuk tabutta yerini almıştı. Soykırımcı İsrail çetesinin 22 Kasım 2023’te Gazze’nin güneyinde, Sabra Mahallesi’nde gerçekleştirdiği saldırılarda ölmüşlerdi ve parçalanmış insan cesetlerine, yıkılan binaların altındaki ölü çocuklara ancak ulaşılabilmişti.

3 yıl sonra, bugün bir halk ölülerini ancak gömebiliyordu. 40’ı çocuk, 38’i kadın, 7’si engelli... Cenaze töreninde aile adına yapılan açıklamada 267 kişinin toprağa verildiği ve 41 kişinin hâlâ kayıp olduğu duyuruluyordu. Geriye kalan herkes ise yok olmanın, kırıma uğramanın, buna rağmen yaşamının ağırlığını boynunda bir zincir gibi taşıyarak yürüyordu.

“Soykırım” kelimesini tarih kitaplarında, akademik makalelerde, romanlarda görerek değil, bizzat

yaşayarak, hissederek, yaşanan zulmün buz kesmiş gerçeği olarak yaşıyor insanlık...

Sabra, Arapça’da kaktüs demek. Çorak topraklarda, susuzluğun ve yakıcı güneşin ortasında, en ağır koşullara rağmen kök salıp yaşamayı sürdüren bir bitki... Belki de bu yüzden Filistin halkının hikâyesini anlatır Sabra: Her koşulda tutunmak, yaşamak ve direnmek.

Belki de Gazze’nin güneyindeki Sabra Mahallesi adını buradan alıyordur. Sanki adıyla birlikte dünyaya şöyle sesleniyordur: *“Filistin burada. Yaşıyor ve yaşayacak.”*

Tıpkı Beyrut’taki Sabra gibi... İsrail’in Filistin topraklarını işgali çok eskiye dayanır. 1948’den 1967’ye uzanan işgal ve saldırılarda göç etmek zorunda kalanlar Lübnan’a, Beyrut’a sığınır. Sabra Filistinli mültecilerin kampıdır. Yapılan anlaşma sonucu Filistin’in kurtuluş örgütü gerillaları bu kamplardan ayrılır ayrılmaz katliam başlar. ABD deniz piyadeleri, Fransız ordusu mülteci kamplarının “güvenliğinden” sorumludur

sözde. Ancak 16 Eylül 1982’de emperyalist-siyonist güçlerin gözetiminde sağcı milisler kampa girer ve 18 Eylül’de arkalarında 3 bin Filistinlinin cesedini bırakarak çıkarlar.

Dünyanın gözü önünde, tartışmaya mahal vermeyecek açıklıkta bir katliam gerçekleşir.

İsrail’in o dönem savunma bakanı olan Ariel Şaron, “Beyrut Kasabı” unvanını böyle alır. Ödülü ise bir gün İsrail başbakanı olmak olur.

1982’den 2023’e, oradan 2026 Ağustos’una... Sabra direnç sembolü olmaya, İsrail siyonizmi katliamlarına, emperyalist-kapitalist dünya ise ikiyüzlülükle izlemeye devam ediyor.

Ama unutulamayan, yok edilemeyen bir şey var!

Açlığa, susuzluğa, katliama karşı Sabra direnecek!

Ayağa kalk ey insanlık!

Baskıyı, zulmü, soykırımı yaşayabilmenin tek yöntemi olan kullanan bu düzeye başkaldır!

Sabra direncin sembolü olarak bunu söylüyor, buna çağırıyor!

Ayağa kalk ey insanlık!

Baskıyı, zulmü, soykırımı yaşayabilmenin tek yöntemi olan kullanan bu düzeye başkaldır!

Sabra direncin sembolü olarak bunu söylüyor, buna çağırıyor!